

Forekomst av ernæringsmessig risiko og trykksår i sykehus

Ernæringscreening sett i sammenheng med trykksår

Data fra punktprevalensstudie ved Lovisenberg Diakonale Sykehus

NSKE Konferanse 2017

Klinisk ernæringsfysiolog Johanne Alhaug

johanne.alhaug@lds.no

Målsetning – Risiko i Sykehus

□ Prevalens av

- *Ernæringsmessig risiko*
- *Trykksår*

ved Lovisenberg Diakonale Sykehus

- ## □ Er det en mulig sammenheng mellom resultat av ernæringscreening og forekomst av trykksår?

Hva fant vi?

Forekomst ernæringsmessig risiko 34 %

Risikofaktorer:

Kvinne	(39 % vs 28 %)
Alder $\geq$ 70 år	(47 % vs 26 %)
BMI < 20	(98 % vs 25 %)
Med. avdeling	(44 % vs 21 %)

Innledende screening - Mulig ernæringsmessig risiko 52 %

Forekomst trykksår (Grad I-IV) 8 %

Risikofaktorer:

Alder $\geq$ 70 år (16 % vs 4 %)

BMI < 20 (spes. $\leq$ 18,5) (20 % vs 7 %)

Medisinsk pasient (12 % vs 4 %)

Ingen forskjell menn/kvinner

Ernæringscreening i sammenheng med trykksår

Signifikant høyere forekomst av trykksår ved:

BMI<20	OR 2.51 (p=0.011)
Spist mindre siste uke eller Vekttap siste 3 måneder	OR 2.74 (p=0.003)
Alder $\geq$ 70år	OR 4.55 (p<0.001)
Medisinsk pasient	OR 2.09 (p=0.042)

Vi fant.....

Pasienter med økt forekomst av trykksår:

- ***BMI <20***
- ***Alder ≥70år***
- ***Innlagt medisinsk avdeling***
- ***Spist mindre siste uken eller Vekttap siste 3 måneder***

Metode

Risiko i sykehus 2012-2014

- Tverrseksjonell punktprevalensstudie
- 3 medisinske og 2 elektiv ortopedisk kirurgisk avdelinger
- 10 punktundersøkelser fra september 2012 - mai 2014

4 elementer: Ernæring/Trykksår/Fall/Smerte

Ernæringsmessig risiko – NRS 2002

Faktisk trykksår – EPUAP klassifisering

NRS 2002

Innledende screening

	JA	NEI	
Vekt: Høyde: BMI: Er BMI <20?			
Har pasienten hatt et vekttap de siste 3 mnd.? Ant. kg.:			
Har pasienten hatt nedsatt matinntak siste uke?			Hvis JA , hvor mye i forhold til vanlig? ◆Har spist 75-100% av vanlig ◆Har spist 50-75% av vanlig ◆Har spist 25-50% av vanlig ◆Har spist 0-25% av vanlig
Er pasienten svært syk (intensivpasient)			

NRS 2002 - Risikovurdering

RISIKOBEREGNING SCORESKJEMA					
<i>Beregning av score for ernæringsmessig risiko for utvikling av underernæring</i>					
		Lav score = 1	Moderat score = 2	Høy score = 3	Score
1	Ernærings-tilstand Gi score 1-3	Vekttap >5 % på 3 måneder eller Matinntak 50-75 % av pasientens vanlige inntak siste uke	Vekttap >10 % på 3 måneder eller BMI 18,5-20,0 eller Matinntak 25-50 % av pasientens vanlig inntak siste uke	Vekttap >15 % på 3 måneder eller BMI <18,5 og påvirket allmenntilstand eller Matinntak 0-25 % av pasienten vanlige inntak siste uke	
2	Alvorlighets-grad av sykdom Gi score 1-3	Collum femoris fraktur eller Kronisk pregede pasienter med akutte komplikasjoner: KOLS, cirrhose eller I følge klinisk skjønn: f.eks. pasienter med kronisk nyresvikt, diabetes type 1, kreft Mindre elektive kir. op.	Apopleksi eller I følge klinisk skjønn: f.eks. gjentakende operasjoner, alvorlige lungebetennelser, ileus, alvorlig inflammatorisk tarmsykdom Større elektive ort. kir. op.	I følge klinisk skjønn: f.eks. alvorlige infeksjoner (sepsis), intensivpasienter, alvorlig akutt pancreatitt	
3	Alders-korreksjon	Ved alder ≥ 70 år, skal pasienten ha 1 poeng ekstra			
4	Totalscore	Sum			

Trykksår klassifisering

European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP)

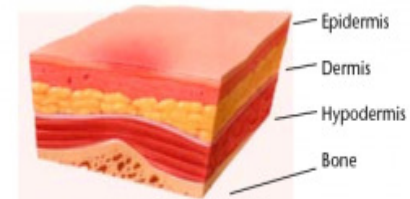
Grade 1

Non-blanchable erythema (redness) of intact skin.

Discolouration of the skin, warmth, oedema, induration or hardness may also be used as indicators, particularly on individuals with darker skin

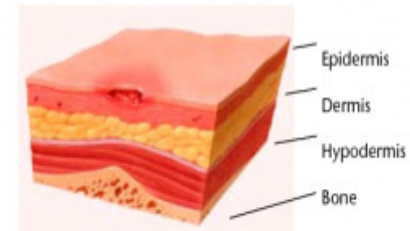

Progression of a pressure ulcer

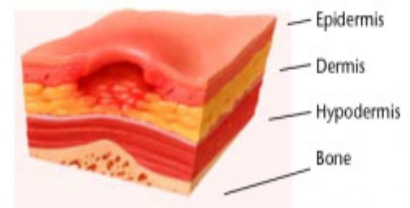
Grade 2

Partial thickness skin loss involving epidermis, dermis, or both. The ulcer is superficial and presents clinically as an abrasion or blister

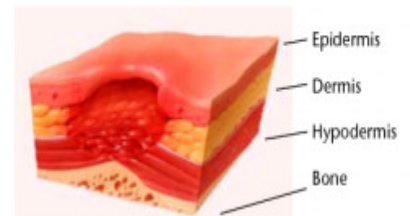
Grade 3

Full thickness skin loss involving damage to or necrosis of subcutaneous tissue that may extend down to, but not through underlying fascia

Grade 4

Extensive destruction, tissue necrosis, or damage to muscle, bone, or supporting structures with or without full thickness skin loss

Studiepopulasjon

Deltakere:

Alle pasienter ≥ 18 år

Ekskludering:

Hospice og intensivavdeling

Kognitivt svekket

Ikke lese norsk

Utvalg

651 pasienter – 77 % av alle innlagt

Datainnsamling

2. års sykepleierstudenter + sykepleiere:

**NRS 2002 innledende screening
Trykksårklassifisering**

Klinisk ernæringsfysiolog:

NRS 2002 risikovurdering/hovedscreening

Ernæringsmessig risiko i sykehus

Prevalens:

10-60 %	Nasjonale faglige retningslinjer (2009)	
30 %	ESPEN (2003)	
27 %	Pirlich et al (2006)	Blandet sykehuspopulasjon
29 %	Tangvik et al (2013)	Blandet sykehuspopulasjon
45 %	Eide (2015)	Eldre $\geq$ 70 år i sykehus
34 %	Risiko i Sykehus	Blandet sykehuspopulasjon

Anslått behandlingstkostnader 800 millioner NOK årlig (v/H. Juul 2010)

Trykksår i sykehus

Prevalens

18 % European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP-2007)

18 % K.Bjørro (2009) Blandet sykehuspopulasjon

5 % Enehaug (1994) Blandet sykehuspopulasjon/pilot

8 % Risiko I Sykehus (2014) Blandet sykehuspopulasjon

Anslått behandlingstkostnader 700 millioner NOK årlig (Helsetilsynet 2008)

Lysbilde 15

---

joal1

Johanne Alhaug; 14.03.2016

Ernæringsmessig risiko i sammenheng med trykksår

Nutritional screening	Total (n=651)	Skin Examination		P-value
		Normal (n=597) (91.7%)	Stage I-IV (n=54) (8.3%)	
Initial screening, n (%)				<0.001
Low risk of malnutrition	312 (47.9)	300 (96.2)	12 (3.8)	
Possible risk	339 (52.1)	297 (87.6)	42 (12.4)	
Final screening, n (%)				<0.001
Low risk of malnutrition	431 (66.2)	413 (95.8)	18 (4.2)	
At risk of malnutrition	220 (33.8)	184 (83.6)	36 (16.4)	

Mulig ernæringsmessig risiko

12 % trykksår

Ernæringsmessig risiko

16 % trykksår

Klinisk relevans

- NRS 2002 innledende screening fanger opp pasienter som har trykksår eller kan være i risiko for utvikling av trykksår
- Få innledende screeningspørsmål kan forenkle rutiner for identifisering av risiko pasienter
- Innledende screening raskere og enklere å utføre
- Forebyggende og målrettede tiltak rettet mot underernæring og trykksår kan igangsettes raskere

«Do the best you can
until you know better!
Then, when you know
better.....Do better!»

Maya Angelou

Ernæringscreening-
veien til bedre
pasientsikkerhet